Amsterdam UMC
Universitair Medische Centra

Niersteenvergruizing

(ESWL)

U bent patiënt bij de afdeling Urologie van Amsterdam UMC, locatie VUmc. Onlangs is bij u een niersteen geconstateerd. Als de stenen in de nier zitten en niet groter zijn dan twee centimeter wordt meestal gekozen voor een niersteenvergruizing. In deze folder leest u meer over de behandeling met de niersteenvergruizer, ook wel 'extracorporal shockwave lithotrypsy' (ESWL) genoemd.

Amsterdam UMC is een universitair medisch centrum waar medisch specialisten worden opgeleid. Zij doen zelfstandig spreekuren en assisteren bij operaties. Daarom kan het gebeuren dat u een afspraak heeft bij uw uroloog en een andere dokter aantreft. Dit is een arts in opleiding tot specialist (AIOS). Hij of zij werkt zelfstandig, maar altijd onder verantwoordelijkheid van uw uroloog. Spreekt u liever uw eigen uroloog, geef dit dan aan als u een afspraak maakt. Wij proberen met uw wens rekening te houden.

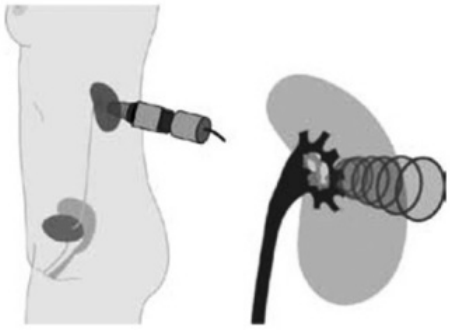
Nierstenen
Nierstenen komen veel voor bij volwassenen vanaf ongeveer dertig jaar. Ze komen zowel bij vrouwen als mannen voor. Verschillende factoren, zoals te weinig drinken en soms stofwisselingsstoornissen, spelen een rol bij het ontstaan van nierstenen.

Nierstenen kunnen in de nieren zitten, maar ook in de urineleiders of in de blaas. De plaats en de grootte van de stenen bepaalt of behandeling nodig is en welke behandeling nodig is.

Niersteenvergruizing (ESWL)
Het vergruizen van nierstenen gebeurt met een niersteenvergruizer (ESWL). Dit apparaat richt schokgolven met hoge energie op de nierstenen. Door de schokken vallen de stenen in kleine brokjes uiteen, waarna ze meestal zonder moeilijkheden kunnen worden uitgeplast.

Voorbereiding thuis
Uw uroloog heeft met u besproken welke medicijnen u niet meer moet gebruiken in verband met de behandeling. Als u bloedverdunners gebruikt, meldt u dit dan aan uw uroloog. Bloedverdunners die u vóór de behandeling moet stoppen:
- Ascal: tien dagen van tevoren
- Marcoumar: tien dagen van tevoren
- Sintrom: vijf dagen van tevoren

Over pijnstillers moet u overleggen met uw uroloog. Bent u niet zeker over het gebruik van bepaalde medicijnen, neem dan contact op met uw uroloog.

Niersteenvergruizing

De behandeling

De behandeling
U ligt op de behandeltafel op de rug, of soms op de buik. Enkel de boven- buik of de onderbuik hoeven te worden ontbloot (zie plaatje 'De behandeling'). Aan de kant van de niersteen krijgt u een soort ballon tegen de flank. Deze ballon produceert de schok- of geluidsgolven. Met de röntgenbuis, of met de echo, kan de baan van de schokgolven worden gericht op de steen in de nier of de urineleider. Tijdens de niersteenvergruizing hoort u schokgolven door het apparaat met een luid 'knapje', ongeveer zestig keer per minuut. Tijdens de behandeling wordt steeds gecontroleerd of de baan van de schokgolven goed op de niersteen blijft gericht. De totale behandeling duurt ongeveer 30 tot 45 minuten. De afdeling Urologie gebruikt een ultramoderne niersteenvergruizer (Dornier © Compact Sigma FarSight, Winner of the iF Design Award, ESWL).

Weer thuis
- De urine kan gedurende enkele dagen wat bloederig zijn.
- Het kan zijn dat u nog wat steentjes of gruis uitplast. Dit kan pijnlijk zijn.
- Soms kunt u hevige pijn in de zij of de rug (koliekpijn) krijgen. Dit is meestal binnen enkele dagen verdwenen. U mag hiervoor pijnstillers innemen. Diclofenac tweemaal daags 100 mg of een vergelijkbare pijnstiller.
- Als u boven de 38,5°C koorts krijgt of hevige pijn heeft die niet minder wordt als u pijnstilling gebruikt, belt u dan het ziekenhuis. Het telefoonnummer vindt u aan het einde van deze folder.

Prognose
Nierstenen zijn goed te behandelen. Het kan voorkomen dat na de niersteenvergruizing restjes steen achterblijven die een tweede (en soms derde) keer vergruisd moeten worden.

Veelgestelde vragen
Is de niersteenvergruizing pijnlijk?
Ja, niersteenvergruizing is vaak pijnlijk. De niersteenvergruizer werkt door middel van schokgolven op de niersteen. De steen valt daarna in stukjes uiteen. Alle andere delen van het lichaam kunnen ook geraakt worden door de schokgolven. Denk aan de huid, een bot of rib, of de nier zelf. Dit kan pijnlijk zijn. U krijgt vóór de behandeling pijnstillende medicatie en eventueel ook nog extra tijdens de behandeling zelf. Meestal is de pijn dan goed te verdragen.

Waar moet ik mij melden?
In principe is de behandeling met de niersteenvergruizer poliklinisch. Dit houdt in dat naar de polikliniek Urologie gaat en u meldt bij receptie G. Na de behandeling met de niersteenvergruizer gaat u weer naar huis.

Kan ik na het onderzoek meteen autorijden?
Ja, dat kan in principe wel, hoewel de ingreep nog wel wat napijn kan geven. We raden dan ook meestal aan om zelf niet te rijden. Vraag iemand om u op te halen met de auto. Soms worden er pijnstillende medicijnen gegeven die de rijvaardigheid tijdelijk kunnen beïnvloeden. Uiteraard raden we u dan ook aan om niet zelf te rijden.

Wanneer is de controle?
Meestal is de controle twee tot vier weken na de niersteenvergruizing. Vóór het bezoek aan de polikliniek wordt een röntgenfoto (een X-BOZ) of een echo gemaakt om het effect van de behandeling te kunnen bekijken.

Wat te doen als ik een steentje uitplas?
We raden u aan de eerste dagen na de niersteenvergruizing door een theezeefje te plassen zodat gruis of steentjes kunnen worden opgevangen. Neemt u deze steentjes mee naar uw eerste bezoek aan de polikliniek. De steentjes kunnen dan worden onderzocht en er kan daarna een advies worden gegeven hoe de aanmaak van nieuwe steentjes te voorkomen.

Wat kan ik doen om nierstenen te voorkomen?
U kunt nierstenen in de meeste gevallen niet echt voorkomen. Wel is het goed om veel te drinken. Minstens twee liter vocht per dag. U hoeft geen dieet te houden. Gezond en gevarieerd eten (beperkte dierlijke eiwitten en beperkt zoutgebruik) is voldoende.

Informatie
Als u zich ongerust maakt of vragen heeft over diagnose, onderzoek of behandeling, kunt u telefonisch contact opnemen met het verpleegkundig spreekuur van de afdeling Urologie via (020) 444 0229. Het verpleegkundig spreekuur is van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 9.30 uur.

Voor spoedeisende zaken kunt u het ziekenhuis bereiken:
- binnen kantooruren, via de polikliniek Urologie op nummer 020) 444 1103;
- buiten deze tijden kunt u het algemene nummer van het ziekenhuis bellen, (020) 444 4444 en vragen naar de dienstdoende uroloog.

Daarnaast kunt u terecht op de website www.vumc.nl/urologie

Tot slot
Deze folder bevat algemene informatie. Het is bedoeld als extra informatie naast het gesprek met uw behandelend arts.

213060 - ©amsterdamumc - 2020-08-05 - vumc.nl